"مجله علوم زراعي ايران"
جلد دهم، شماره ۲، تابستان ۱۳۸۷

اثرکاربرد يافته هاي تحقيقاتي به زراعي بر افزايش عملکرد دانه گندم ديم در آذربايجان شرقي*

Effect of application of agronomic research findings on increasing grain yield in dryland bread wheat in East Azarbayjan

محمود تيموريان[۱]، عليمحمد برقعي[۲]، مرتضي الماسي[۳]، ايرج اسکندري[۴]، داود صادق زاده اهري[۵] و اسماعيل زادحسن[۶]

چکيده

تيموريان، م.، ع. م. برقعي، م. الماسي، ا. اسکندري، د. صادق زاده اهري، ا. زادحسن. ۱۳۸۷. اثر کاربرد يافته هاي تحقيقاتي به زراعي بر افزايش عملکرد دانه گندم ديم در آذربايجان شرقي. مجله علوم زراعي ايران. ۱۰(۲): ۱۷۷-۱۶۵.

به منظور تعيين اثر يافته هاي تحقيقات به زراعي بر افزايش عملکرد گندم ديم در آذربايجان‌شرقي و در مزارع زارعين گندمکار شهرستان هاي مراغه، ميانه، هشترود، چاراويماق، سراب و اهر اين بررسي در سال زراعي ۸۴-۱۳۸۳ انجام گرفت. براي ارزيابي جامعه آماري مورد استفاده ازروش تجزيه رگرسيون گام به گام و تعيين همبستگي بين متغير ها استفاده شد. تعيين اندازه نمونه از طريق روش نمونه گيري ميداني وجمع آوري اطلاعات به روش پرسشنامه اي بود. پرسشنامه‌ها در قالب ۷۷ سوال در بر گيرنده عمليات مختلف زراعي در مراحل کاشت، داشت و برداشت بود و توسط ۱۵۰ نفرکشاورز ديم‌کار استان تکميل گرديد. مقايسه ميانگين ها نشان داد که اختلاف عملکرد بين دو گروه با و بدون اعمال کننده يافته هاي تحقيقاتي به غيراز زمان مصرف کود، از نظر توليد گندم در سطح احتمال يک درصد معني دار بود. بر اساس روش تجزيه رگرسيون گام به گام ۶ مورد از توصيه هاي تحقيقاتي به ترتيب، جايگذاري کود (جايگذاري دو سوم کل کود مصرفي در ۶ تا ۹ سانتي متري زير بذر)، مديريت کاه وکلش (استفاده از گاوآهن قلمي بعد از برداشت محصول قبلي و باقي گذاشتن قسمتي از بقايا در سطح خاک)، تاريخ کاشت بذر (۱۰ مهر و حداکثرتا پايان دهه دوم مهر)، عمق کاشت (در شرايط بهينه براي رقم آذر ۲ عمق ۲ تا ۴ سانتيمتر و براي رقم سرداري عمق ۴ تا ۶ سانتي متر)، خاک ورزي ثانويه (انجام عمليات خاک ورزي سطحي حداکثر عمق ۸ سانتي متردر صورت وجود تناوب آيش- گندم با کولتيواتور مجهز به تيغه پنجه غازي در بهار قبل از گلدهي علف هاي هرز) و زمان مصرف کود (مصرف کود همزمان با کاشت با خطي کارهاي مجهز و مجزاي کود و بذر) در مدل نهايي باقي ماندند. عمليات فوق به ترتيب با ۲۰/۶۷، ۱۶/۴۴، ۱۸/۱۸، ۱۶/۶۱، ۱۳/۱۷ و ۹/۹۹ درصد سبب افزايش عملکرد گندم نسبت به شرايط عدم اعمال آنها گرديد. جمع بندي نتايج نشان داد که با اعمال مديريت هاي مناسب زراعي از طريق توصيه و انتقال يافته هاي تحقيقاتي به شرايط زارعين، عملکرد گندم ديم را مي توان به طور قابل ملاحظه اي افزايش داد.

واژه هاي کليدي: توصيه يافته هاي تحقيقاتي، گندم، ديم، عملکرد دانه.

تاريخ دريافت: ۸۶/۵/۲

* اين مقاله بر اساس نتايج حاصل از پايان نامه کارشناسي ارشد نگارنده اول تهيه شده است.

۱- کارشناس ارشد، موسسه تحقيقات کشاورزي ديم کشور(مکاتبه کننده)
۲ و ۳- استاد، واحد علوم تحقيقات تهران، دانشگاه آزاد اسلامي
٤ و٥ و٦ – عضو هيات علمي، موسسه تحقيقات کشاورزي ديم کشور

Archive of SID
www.SID.ir